

Drabešu pagastā Āraišu ezeru 32,6 hektāru platībā tagad apsaimnieko Amatas novada pašvaldība. Tā arī izmanto ezera resursus. Āraišu ezers ir iekļauts Gaujas nacionālā parka kultūrvēsturiskajā zonā, uz kuru attiecas valsts izvirzīti īpaši apsaimniekošanas noteikumi. Ezera apsaimniekotāji ņem vērā, ka daļa ir "Āraišu ezerpils" īpašums un tajā darbojas Āraišu ezerpils muzejs. Valsts izvirzījusi prasību, ka pašvaldībai ir uzdevums nodrošināt cilvēkiem brīvu pieeju ezeram.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

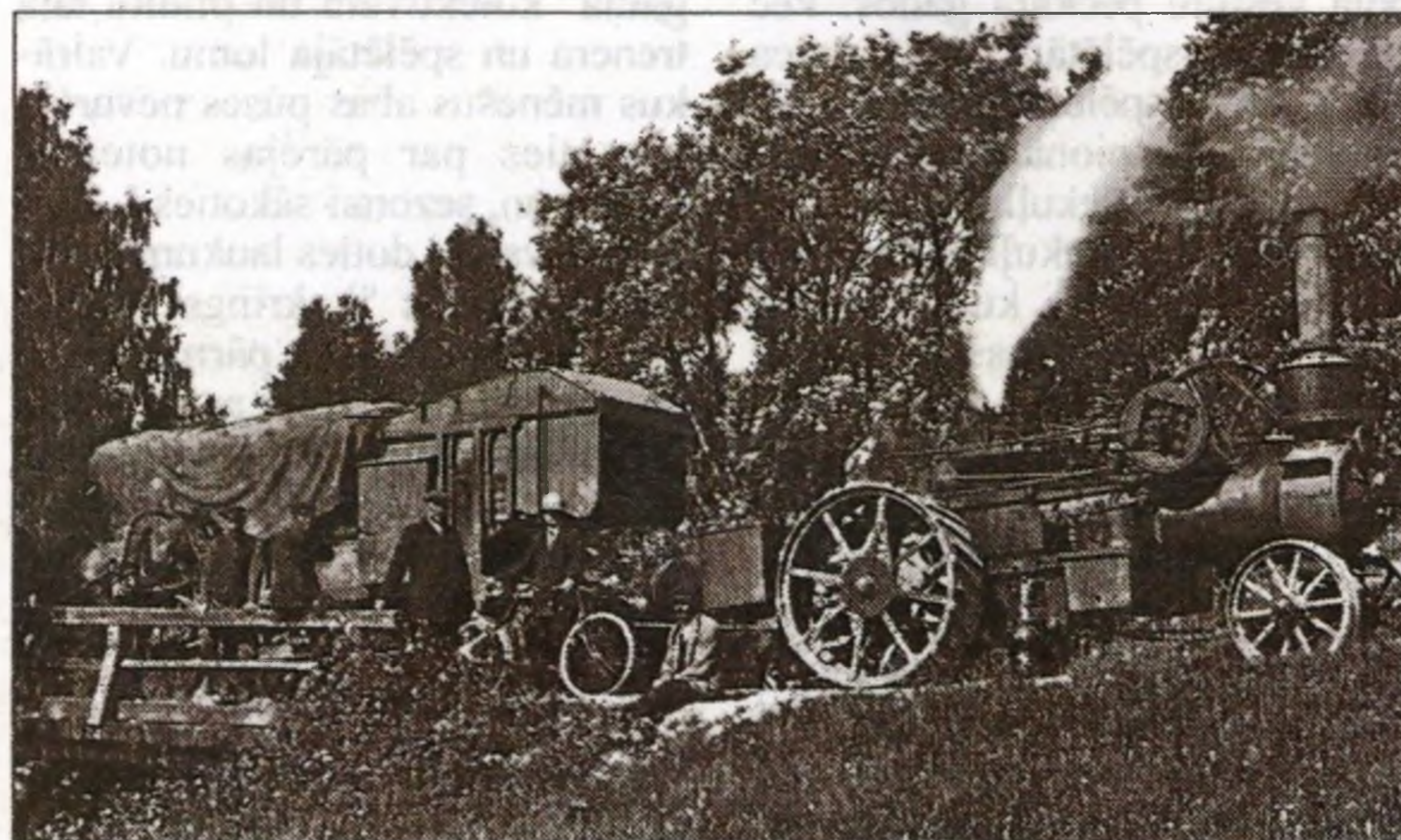

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.183 (2016, 25.NOV.), 5.LPP.

Kopš Amatas novada Drabešu pagastā Rakšupes krastos ir eksotisku dzīvnieku dārzs, nosaukts tuvējās upes vārdā "Rakši", šī nelielā Vidzemes upīte ir "izkāpusi" no kartēm, kaut ikdienas gaitās garāmbraucējiem, piemēram, pa ceļa posmu Kārji - Līvi - Cēsis, upīte tikpat kā nav pamanāma. To gan nevar teikt par "Lielkāju" un "Lejas Mežiņu" māju iedzīvotājiem. Tie dzīvo Rakšupes vai, kā vēl sauc šo upi, Simtupes krastā.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.3 (2017, 6.JANV.), 5.LPP.

Āraišu vējdzirnavas Drabešu muižai sākušas kalpot 19.gs. vidū. To liecina uzraksts ANNO 1852. Tolaik dzirnavās mala putraimusi, miltus rupjmaizei un lopbarībai. Kādu laiku dzirnavās notikusi arī klavieru būvēšana, jo malšana izrādījies neienesīga. Padomju laikā vējdzirnavas izpostīja, bet 80. gadu vidū ar Gaujas nacionālā parka atbalstu atjaunoja, un restaurētā iekārta aplūkojama vairākos stāvos. Līdzās dzirnavām ir privāta saimniecība. Tās īpašnieki izrāda vēsturiskās dzirnavas kāziniekiem un jubilāriem.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.156 (2016, 7.OKT.), 5.LPP.

Kopš 1873. gada visos laikos Rīgas lielceļa malā atradies pašvaldības nams. Kādreiz Drabešu pagasta valde, bet tad, apvienojot divus pagastus, pēc pāris gadiem vēl vairākus pagastus Amatas upes krastos, tā kļuvusi par Amatas novada domes ēku. Mājai ir dots nosaukums "Ausmas". Šobrīd ēkā ir arī divi dzīvokļi.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.148 (2016, 23.SEPT.), 5.LPP.

Senais foto ar bērkambari Āraišos, iespējams, uzņemts izdevumam "Āraišu baznīca un draudze savā 700 gadu gaitā", izdotā 1927. gadā. Brošūrā aprakstītas vietējās kapsētas un arī 1881. gadā celtais bērkambaris Āraišu ceļa malā. Vispirms šajā vietā atradies kaulu kambaris. Kad apbedījumiem pietrūcis vietas baznīcas apkārtnē, agrāko apbedījumu kaulus izraka un noglabāja kaulu kambarī. Kad vietā uzcēla bērkambari, apkārt tam veidojās kapsēta. Tajā vietējo dzimtu ļaudis glabā aizvien.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.164 (2016, 21.OKT.), 5.LPP.

Amatas novada Āraišu dzelzceļa stacijā vilcieni pietāj kopš 1897. gada, kad te cariskās Krievijas laikā uzbūvēja dzelzceļu no Pēterburgas uz Rīgu. Toreiz staciju sauca "Āraiži". Latvijas valstī 1930. gadā šeit uzbūvēja jaunu stacijas ēku, kura Otrajā pasaules karā tika sagrauta. 1934. gadā stacijas nosaukums tika mainīts uz "Āraiši". Pēc PSRS laika klasifikācijas stacijas kods bija 10 212. Līdz 2000. gadu vidum stacijā bija trīs sliežu ceļi. Tagad Āraišu stacijā pietur dīzelvilcieni, kas kursē maršrutā no Rīgas uz Cēsīm, Valmieru vai Valku.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.179 (2016, 17.NOV.), 5.LPP.

Tagadējā Amatas novadā, kad 80. gados te saimniekoja kolhozs "Sarkanais karogs", Līvu ciematā tika celts bērnudārzs. Tā apzaļmošanas talkās strādāja arī vietējie komjaunieši. Par "Atvasīti" nosauktais bērnudārzs jau labu laiku pāraudzis un kļuvis par Drabešu sākumskolu bērniem līdz 4. klasei un ar pirmsskolas grupām. Skolas vajadzībām uzcelta zāle. Tagad Amatas novada pašvaldība lolo ideju ģimeņu pieprasīto izglītības iestādi vēl paplašināt.

■KĀDREIZ.

Foto: NO AMATAS TŪRISMA UN INFORMĀCIJAS CENTRA ARHĪVA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.31 (2017, 24.FEBR.), 5.LPP.

Pie dzelzceļa Amatas pusē, kur to šķērso autoceļš, aizvedot uz Ģikšiem, pirms pusgadsimta ļoti aktīvi darbojās Amatas kraudzve. Toreiz Mežu ministrijā tik skaitīja, cik vagoni ar nesagarinātiem koku stumbriem - 20 - 25 metru garumā - sakrauti un nogādāti tālāk. Tagad šādu kraudzves ainu Latvijā neredzēt, kokvedēji nesagarinātas egles un priedes nepārvadā. Kokus pārva- dāšanai sagatavo jau mežā. Tagad pie dzelzceļa ir triju uzņēmumu, kas apkalpo Amaticiematu, bāzes vieta.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.11 (2017, 20.JANV.), 5.LPP.

Āraišu draudzes mācītājmāja, kas atrodas Āraišu ezera krastā, ir ar senu vēsturi. Muzejā Cēsīs par to liecina vairāki foto, tajā skaitā 1932. gada vasarā uzņemtais. Protams, padomju gados mācītājmāja nevarēja kalpot tikai draudzes vajadzībām. Tajā kolhozniekiem ierādīja dzīvokļus. Tagad Āraišu draudze atkal var apsaimniekot namu, un arī šobrīd ir izīrēti divi dzīvokļi.

■KĀDREIZ. 1932. gads

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.152 (2016, 30.SEPT.), 5.LPP.

Lielais autoceļš Rīga - Veclaicene vijas arī caur Drabešu pagastu, ietekmējot tā ikdienu. Pie tā 1873. gadā celtais Drabešu pagasta nams "Ausmas" kā vietējās varas centrālā ēka kalpo līdz šim. 1959. gada 1. maijā Drabešu ciema iedzīvotāji no tā sākuši kolektīvo gājienu uz karā kritušo atdusas vietu. Aiz gājējiem paliek pie lielceļa būvētā iebraucamā vieta.

■KĀDREIZ.

Foto: NO AMATAS TŪRISMA UN INFORMĀCIJAS CĒTRA ARHĪVA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.27 (2017, 17.FEBR.), 5.LPP.

Precīzas informācijas nav, bet vietējie Amatas novada Spārē apgalvo, kā šī Spāres biedrības māja celta 1909. gadā. Tās 1. stāvā atradies veikals, 2. stāvā sarīkojumu zāle, bet pagrabstāvā koppienotava. Foto varētu būt uzņemts Pirmā pasaules kara laikā. Ēku pēc Otrā pasaules kara esot nopostījis zibens spēriens. Šobrīd pamatu vieta tik tikko redzama, jo aizaugusi.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.172 (2016, 4.NOV.), 5.LPP.

Amatas pusē kādreizējās Spāres muižas pārvaldnieka māja līdz 20. gadsimta 20. gadiem kalpoja mērķim, kuram bija uzcelta. Drīz pēc Latvijas valsts nodibināšanās un agrārreformas muižas ēkā sāka strādāt Spāres internātskola, bet pārvaldnieka māja kļuva par skolotāju dzīvojamo ēku. Tam nams kalpojis jau vairāk nekā 90 gadu. Te aizvien mīt skolotāji, kuri strādā internātskolā. Ēkā dzīvojuši un izaugusi dzejniece Ilze Binde. Daudzus gadus te dzīvojis arī skolotājs, mācību grāmatu autors Ilgvars Freimanis.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.176 (2016, 11.NOV.), 5.LPP.

No 1582.gada Spāres muiža ir fon Penkofsku dzimtai, tad par muižas īpašnieku kļūst Lēmanis Sparre. 1798.gadā cars muižu uzdāvina galma padomniekam Karlam Juliusam fon Šubertam. Kungu māja tagadējo izskatu ieguvusi 20. gs. Pašā sākumā, pēc tam kad nopostīta 1905.gadā. Pēc agrārreformas 1922.gadā īpašnieki atkal mainās. Latvijas valstī muižas ēkās vienmēr bijusi Spāres internātskola.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.168 (2016, 28.OKT.), 5.LPP.

Zviedru - poļu kara laikā 17. gs. kāds poļu virsnieks Drobišs apmetās muižā, un no viņu uzvārda palicis Drabešu muižas nosaukums. Nomainot 18. gs. celtās koka ēkas, 19. gs. sākumā ap to izveidojās Drabešu muižas komplekss. Muižas pili 1905. gadā nodedzināja, vēlāk atjaunoja. 20. gs. 20. gados muižas zemes piešķīra Cēsu apriņķa valdei, kura tur ierīkoja bērnu namu, vēlāk skolu. Plāksne pie sienas liecina, ka par skolotāju, skolas pārzini strādājis arī Aleksandrs Čaks. Kungu mājā ir Drabešu internātskolas sporta zāle, namā ir dzīvokļi un "Amatu māja".

■KĀDREIZ. 1925. gads, P. Pēkšēna foto.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.144 (2016, 16.SEPT.), 5.LPP.

Kārļu muiža, kas celta 18./19. gs. mijā, šādā izskatā pastāvēja gadsimtu. To nodedzināja 1905. gada 8. decembrī. Muižu savulaik bija cēlis skotu izcelsmes vīrs Džeimss Pīrsons, šai pusē precējies ar Cēsu birģermeistara meitu. Muižu par jaunu cēlis grāfs Aleksandrs Zīverss ar sava tēva Emanuela Zīversa atbalstu. Aleksandram un viņa sievai Marijai Eglītei nebija lemts ilgi tajā saimniekot. 1919. gada vasarā Cēsu pusē kara laikā tā tika iznīcināta otrreiz.

■KĀDREIZ.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMA

■TAGAD.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

DRUVA NR.191 (2016, 9.DEC.), 5.LPP.

Skujenes draudzes mācītājmuiža celta 1843./44. gadā nodedzinātās muižas ēkas vietā. Mācītājmuižas kompleksā ietilpst vairākas ēkas: dzīvojamā ēka, konfirmandu (mācību laikā dzīvoja iesvētāmie) ēka, kūts, šaimniecības ēka, vairāki šķūņi. Šobrīd ēkām nepieciešams remonts. Dzīvojamā ēkā viens dzīvoklis ir izīrēts. Ēkas pieder luteriski evaņģēliskajai baznīcai.

■Kādreiz.

Foto: NO CĒSU VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJA KRĀJUMIEM.

■Tagad.

Foto: NO SKUJENES BIBLIOTĒKAS KRĀJUMA

DRUVA NR.184 (2015, 4.DEC.), 5.LPP.